

Ten eerste

Kliniek voor levenseinde 'onzorgvuldig'

Van onze verslaggeefster
Maud Effting

AMSTERDAM De Levenseindekliniek heeft onzorgvuldig gehandeld bij de euthanasie van een ernstig depressieve, bejaarde patiënte. Dat blijkt uit het oordeel van de toetsingscommissie. De arts had meer tijd moeten nemen voor de patiënte en haar ook zonder haar kinderen moeten spreken.

Het is voor het eerst sinds de oprichting in 2012 dat de Levenseindekliniek op de vingers is getikt. De zaak wordt doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie en de inspectie.

De patiënte leed al dertig jaar aan ernstige depressies. Het gaat om een vrouw tussen de 80 en 90 jaar die in september vorig jaar euthanasie kreeg. Haar depressies waren de laatste jaren verergerd. Antidepressiva hadden geen effect meer. Ook kreeg ze twee uitgebreide elektroshockbehandelingen, zonder resultaat. Daardoor had ze last gekregen van geheugenverlies.

De Levenseindekliniek behandelt euthanasieverzoeken uit het hele land van patiënten die bij hun huisarts geen gehoor vinden.

Twee gesprekken

De arts van de kliniek voerde binnen drie dagen tijd twee gesprekken met de vrouw, in aanwezigheid van haar kinderen. Dit gebeurde zo'n drie weken voor haar overlijden. 'Hij had tijdens deze twee gesprekken nooit met

de patiënte alleen gesproken', aldus het verslag van de toetsingscommissie. 'De kinderen hadden zich echter niet in het gesprek gemengd, tenzij hij hun daarom vroeg.'

De vrouw had 'geen enkel plezier meer in het leven, geen zin in een bezoek van kinderen of kleinkinderen en was voor alles bang. Zij was bang om op te staan en naar bed te gaan, voelde zich de hele dag uitgeput'. Behalve haar kinderen zag ze niemand meer. Ze kwam vanwege angsten niet buiten, zat alleen maar op de bank en voelde zich gevangen in haar huis. Ook had ze hoofdpijn. 'Haar hoofd voelde als een blok beton.' Tv kon ze niet volgen en in drie jaar tijd was ze 26 kilo afgevallen.

Volgens de commissie had de arts een psychiater moeten raadplegen om te toetsen of ze wilsbekwaam was. 'Zij was in een recent verleden suïcidaal, maar had twee jaar geleden nog van haar vakantie genoten.'

De Levenseindekliniek zegt nog steeds achter het besluit te staan, dat door de arts met een team werd genomen. 'Dit was geen twijfelgeval. Er waren geen aanvaardbare mogelijkheden meer om het lijden te verlichten. We weten dat de familie uitermate gelukkig was met de manier waarop alles is gegaan. Het draait om de vraag of je tot een zorgvuldige conclusie kunt komen. Dat kan binnen enkele gesprekken volkomen duidelijk zijn. We zijn ervan overtuigd dat we in het belang van de patiënt hebben gehandeld. Wel is dit een leermoment voor ons.'

Bevallingsverlof man bij kraamdood vrouw

Van onze verslaggeefster
Nanda Troost

AMSTERDAM Een vader kan voortaan het bevallingsverlof van de moeder overnemen als zij bij de geboorte van een kind is overleden. Het kabinet heeft gisteren ingestemd met dit plan van minister Lodewijk Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

'Geweldig dat dit is geregeld', zegt Norbert (50), die eind vorig jaar aandacht vroeg voor zijn moeilijke omstandigheden nadat hij een uur na de geboorte van zijn zoon Zeph-Clayton weduwnaar was geworden. 'Het is nu april, er zijn ondertussen twee, drie andere mannen die in deze droeve situatie zitten, maar nu tenminste tien weken respijt hebben.'

Het komt in Nederland hooguit twintig keer per jaar voor dat een vader na de geboorte alleen met zijn kind achterblijft. Dat maakte het des te schrijnender dat er geen oplossing kwam, vindt Irene Wilthagen, medewerker van het juridisch loket in Tilburg. 'We liepen echt achter, in andere landen is dit veel langer geregeld.'

De aanpassing levert ook eerder geld op dan dat het iets kost. Het UWV betaalt aan de vader in plaats van de moeder. Voor werkgevers zal de maatregel

positief uitvallen omdat werknemers zich niet ziek zullen melden, verwacht het ministerie.

Het bevallingsverlof voor weduwnaars maakt onderdeel uit van een verruiming van de mogelijkheden om arbeid en zorg te combineren. Mantelzorgers kunnen nu alleen verlof opnemen als ze zorgen voor een zieke partner, kind of ouder. Dat wordt uitgebreid voor wie voor een zieke of bekende zorgt. Kortdurend zorgverlof is er maximaal twee weken tegen 70 procent van het loon, langdurig zorgverlof is zes weken onbetaald.

Het recht op zorgverlof geldt bovendien straks voor alle vormen van zorg. Nu is er alleen recht op langdurig zorgverlof als het gaat om een levensbedreigende ziekte. Het kabinet wil ook de zwangerschapsregeling voor moeders met couveuse-kinderen verruimen. De tijd dat het kind in de couveuse ligt, wordt aan het verlof toegevoegd. Ook het vaderverlof wordt uitgebreid, van twee tot vijf dagen. Drie dagen zijn onbetaald. De werkgever kan dat verlof echter niet weigeren.

Het kabinet breidt de verlofregelingen uit omdat mensen steeds meer zorgtaken hebben. Dat maakt het combineren van werk en zorg lastiger. Te veel mensen stoppen daardoor met werken of gaan korter werken, vindt het kabinet.

begroet door zijn zus, volgens Broekema. Afdruk (rechts) van een Sumerische rol (links). Foto British Museum

van de Sumeriërs'

Op een fresco uit de 15de of 16de eeuw in het Italiaanse stadje Momo begroet Maria de opgestane Jezus. Foto Getty

'Eigenlijk denk ik wel eens: het is nog veel ouder dan de Sumeriërs. Ik denk dat deze verhalen teruggaan tot het ontstaan van de landbouw, in het Anatolië en Syrië van tienduizend jaar voor Christus. Dit is een traditie die

nog eens duizenden jaren verder teruggaat en daarna in allerlei gedaanten de kop opsteekt.'

Henriette Broekema. *Inanna, Lady of Heaven and Earth*, uitg. Elikser.

Tekstfragmenten die op elkaar lijken

DE BELOFTE

De Bijbel: 'Petrus zei: 'Al zou ik met u moeten sterven, verloochenen zal ik u nooit.' (Matteüs 26:35)

Dumuzi's Droom: 'Als ik jouw plek verraad, dan mogen jouw honden mij verslinden!'

HET VERRAAD

De Bijbel: 'Daarop ging een van de twaalf, die met de naam Judas Iskariot, naar de hogepriesters en zei: 'Wat krijg ik van u als ik hem aan u uitlever?' Ze betaalden hem dertig zilverstukken. Vanaf dat moment zocht hij een gunstige gelegenheid om hem uit te leveren.' (Matteüs 26:14)

Dumuzi's Droom: 'Toen boden ze zijn vriend een sloot met water, en hij accepteerde het. Ze boden hem een veld met graan, en hij accepteerde het. (...) 'Mijn vriend is weggedoken in de greppels van Arali, maar ik weet zijn verblijfplaats niet'. En ze vingden Dumuzi in de greppels van Arali.'

DE ARRESTATIE

De Bijbel: 'Nog voor hij uitgesproken was kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende.' (Marcus 14:43)

Dumuzi's Droom: 'Zij die voor de koning kwamen vormden een bende. Dan waren er twee mannen uit Akcak die voor de koning kwamen, met (...) op hun schouders. Met knuppels om hun middel, waren er twee mannen uit Urim die voor de koning kwamen.'